

Junior Journalist –Wedstrijd 2005

Dauidsfonds Herentals

Prijsuitreiking in de Lakenhalle in Herentals, op 22 januari 2005

Verslag van de juryvoorzitter

De jury delibereerde op maandagavond, 20 december 2004. Alle leden waren aanwezig: Caroline Haverans, Marc Helsen, Jo Laemers, Jef Van den Bosch, Guy Tegenbos.

Mijnheer de burgemeester, Mijnheer de schepen, Beste kandidaten, Dames en heren leerkrachten, Beste aanwezigen,

Voor ik eindbeslissingen van de jury bekend maak, wens ik eerst twee vaststellingen te formuleren: zaken die de jury ontdekt heeft, die hij heeft bijgeleerd door de teksten van deze jongeren te lezen.

De eerste vaststelling is samen te vatten als: ze kunnen het wel!

De tweede is: waar het om gaat is: de ontwikkeling van talenten.

Ik begin met die tweede bedenking.

De schrijfwedstrijd Junior Journalist die het Dauidsfonds van Herentals voor de dertiende maal organiseerde, is een wedstrijd voor jonge mensen die nog volop bezig zijn zich „te scholen”. Wat is de essentie in die periode? Wat is dus de essentiële opdracht voor de school?

De school moet in de eerste plaats zorgen dat jongeren kunnen en kennen wat iedereen moet kunnen en kennen in de samenleving van morgen; ze moet kennis, vaardigheden, attitudes en oordeelsvermogen aanreiken.

Een belangrijke vaardigheid daarin is communicatie. Zich goed kunnen uitdrukken, is erg belangrijk, ook zich uitdrukken in de geschreven taal.

Maar de school heeft nog een tweede opdracht: het ontdekken en ontwikkelen van talenten. Een goede school is er een die zich perfect van haar eerste opdracht kwijt, en doorheen en naast die opdracht, jongeren de kans geeft hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Een goede school is een die én de eerste én de tweede opdracht ter harte neemt. Voor een goed leraar geldt het zelfde. Een goed leraar is er een die oog heeft voor zijn leerprogramma, maar daarnaast en daarin aandacht heeft en geeft aan de ontwikkeling van de vele talenten van zijn leerlingen.

Als de jury vandaag een aantal jongeren een talent noemen, is dit mede een lofuiting aan het adres van de scholen en de leerkrachten die aandacht hebben gegeven aan de ontwikkeling van de talenten die we vandaag in de kijker stellen. Het applaus van straks, is ook voor hen bedoeld.

De eerste bedenking dan: zij kunnen het wel!

Vaak wordt gezegd dat onze jongeren hun taal niet meer beheersen, niet meer kunnen schrijven, niet meer foutloos kunnen schrijven, geen aandacht en zorg meer besteden aan het zorgvuldig formuleren van hun gedachten, geen geduld meer hebben om een verhaal op te bouwen. Dit is niet waar. De kandidaten bewijzen dat. Zij hebben nog ideeën, zij kunnen die nog formuleren, zij

kunnen die verwoorden in een correcte taal, zij kunnen de aandacht van de lezer grijpen en gaande houden, ze kunnen een slot bouwen aan hun verhaal.

Ze kunnen het niet zomaar. Het is zichtbaar dat ze hun verhalen niet zomaar gauw-gauw uit de mouw hebben geschud. Ze hebben eraan gewerkt; de besten hebben er heel hard aan gewerkt. Ze hebben hun teksten gekneed, herschreven, aangepast. (Terloops: een techniek die ze nog niet voldoende ontwikkeld hebben, is: schrappen. Een tip: als je denkt dat je tekst klaar is, leg jezelf dan op er 10 procent uit te schrappen. In bijna alle gevallen wordt de tekst dan beter. Dan verplicht je jezelf om weg te laten wat niet noodzakelijk is. Wat overblijft is doorgaans beter.)

Ze hebben er niet alleen aan gewerkt, ze hebben het schrijven ook geleerd. Ze hebben geleerd korte zinnen te maken; ze hebben geleerd een verhaallijn op te bouwen en hoe er een tweede doorheen te weven, ze hebben geleerd hun taal te beheersen en te bespelen. Ze hebben dat geleerd van voorbeelden – kom ons niet vertellen dat die jongeren niet lezen! – en ze hebben dat geleerd van leerkrachten die dit konden overdragen omdat ze daarvoor zowel hun professionaliteit als hun enthousiasme hebben ingezet.

Na deze twee algemene bedenkingen: de concrete bevindingen van de jury.

De oogst van dit jaar is een van de beste die de jongste jaren aan deze jury is voorgelegd.

Dit zijn jongeren met talent, die hard gewerkt hebben aan hun teksten en die schrijftechnieken hebben aangeleerd.

Ze hebben de opdracht „Ga de misdaad te lijf” ook creatief en eigenzinnig geïnterpreteerd. Sommigen onder hen hebben een klassiek misdaadverhaal geschreven, soms zelfs een echte thriller, ik denk aan Margot Cassiers. Anderen hebben er een zedenles van gemaakt: hoe kwam ik in de misdaad terecht en hoe raakte ik er weer uit? Wouter Vandenboer is daarvan een voorbeeld.

Nog anderen durfden het aan hun verhaal te schrijven vanuit het oogpunt van degene die de misdaad beging; Erlinde Hauloy, Jozefien Boeckxstaens en Thomas Geudens deden dit. Meerdere kandidaten riskeerden het om zichzelf als centrale figuur te nemen in hun verhaal; met deze opdracht is dat geen vanzelfsprekendheid.

Onze kandidaten, dames en heren, hebben ook iets doorbroken.

Misdaad is mannelijk. Misdaden worden zowel in realiteit als in de boeken, meer gepleegd door mannen dan door vrouwen. Misdaadverhalen worden overwegend door mannen geschreven. Kijk maar na in de stedelijke bibliotheek. Onze kandidaten hebben dit patroon doorbroken. Bij de misdaden die zij beschrijven, zijn er ook die begaan zijn door vrouwen. En de helft van de schrijvers, de helft van de kandidaten en ook de helft van de laureaten van deze wedstrijd, zijn vrouwen.

Misdaad is in Herentals dus ook vrouwelijk.

Dat is goed om weten.

De jury besliste voor reeks A één laureaat aan te duiden en één eervolle vermelding toe te kennen, en voor reeks B één laureaat en drie eervolle vermeldingen.

Reeks A: eerste graad secundair onderwijs

Laureaat:

Margot CASSIERS uit Herenthout: “Twintig kisten”.

Gemeenschapsonderwijs, 1ste Latijn.

Zij ontvangt een boekenpakket met een waarde van 75 euro en een boekenbon van 40 euro.

Haar inzending is een echte thriller, met de vader die een oplichter blijkt te zijn, een politie-inspecteur die de grootste misdadiger is uit het verhaal, en het kindermisje dat op het eind een FBI-agente blijkt te zijn. Het verhaal gaat over een zilverroof en een tweede

misdaad die daaruit voortvloeit. Haar verhaal is spannend, vertrekt goed, eindigt verrassend, en kan de hele tijd door de aandacht gaande houden. Ze mixt goed: heden en verleden, vertellende journalistieke teksten en spitse dialogen, aandacht voor de grote lijn en voor het detail.

Was er iets dat nog beter kon? Ja, ze had haar personages nog iets beter kunnen uitwerken. Nu spelen ze een rol, maar ze hebben nog geen identiteit.

Eervolle vermelding:

Wouter VANDENBOER uit Lichtaart: “Ik, Moordenaar”.

Technisch Instituut Scheppers, 2de Bio.

Hij krijgt een boekenpakket ter waarde van 25 euro en een boekenbon van 25 euro.

Zijn verhaal is de bekentenis van een jongere die argeloos in de netten van een bende misdadigers terecht komt, gedwongen wordt om zelf misdaden te begaan, maar uiteindelijk toch uit dit netwerk kan ontsnappen. Het verhaal is eigentijds. Het heeft een moraliserende inslag zonder dat dit stoort. Wouter slaagt erin een ik-verhaal te maken dat toch meesleept. Hij weet bij het begin aandacht te wekken, en houdt die aandacht vast tot het einde. Kon zijn verhaal beter? De jury denkt dat aan het slot nog kon gesleuteld worden.

De jury apprecieerde ook de inzendingen van:

Brecht VISSERS uit Vorselaar: “Jury Alarm”.

Technisch Instituut Scheppers, 2de Ind.-Wet.

Myrthel VAN DEN BERGH uit Geel: “Poort der misdaad”.

Gemeenschapsonderwijs 2A Latijn.

Reeks B: tweede graad secundair onderwijs

Laureaat:

Thomas GEUDENS uit Wersterlo: “Zonsverduistering”.

Sint-Jozefscollege, 4de Latijn-Grieks.

Thomas krijgt een boekenpakket met een waarde van 150 euro en een boekenbon van 50 euro.

Zijn verhaal geeft een menselijk gelaat aan een slechterik, een huurmoordenaar die vertelt vanuit de gevangenis en daar op het eind, met externe hulp, zelfmoord pleegt. Thomas verwerkt verschillende verhaallijnen door elkaar. Het begin van zijn verhaal is sterk, het zet aan om verder te lezen, en hij slaagt erin dit aandachtsniveau blijvend op te wekken. Hij heeft de vaardigheid om details te verwerken die echt een toegevoegde waarde betekenen en ook aanduiden dat hij belezen is.

Het toepassen van de 10-procent-regel (als de tekst klaar is, 10 procent schrappen) had zijn verhaal nog meer kracht kunnen geven.

De drie eervolle vermeldingen die elk een boekenpakket van 25 euro en een boekenbon van 25 euro opleveren, gingen naar:

Zozefien BOECKXSTAENS uit Olen: “Midwinternachtdroom”.
Sint-Jozefinstituut.

Zij brengt een Dr. Jekyll & Mr. Hyde-verhaal. Een magisch-realistisch stuk waarbij de grens tussen droom en werkelijkheid flinterdun is. Zij durfde er ook een ik-verhaal van maken. Ze schrijft gebald, grappig, cool.
Nog iets meer aandacht voor de taal, zou haar verhaal nog een heel stuk optillen.

Erline HAULOY uit Herentals: “De gekraakte code”.
Francesco Paviljoen, 3de Handel.

Dit is ook een verhaal van een ik-persoon, die meeslepend vertelt vanuit de gevangenis hoe zij als onschuldig meisje al hackend een grote bankkraak pleegt maar daarbij zelf bedrogen wordt. Haar verhaal is krachtig en geloofwaardig omdat ze weet waarover ze schrijft. Ze weet wat hacken is. School, pas op!
Als ze herhalingen in haar woordkeuze had vermeden en nog wat meer aan de formuleringen en de taal had geschaafd, was haar verhaal nog krachtiger geweest.

Matthijs LENNART uit Nijlen: “Een verkeerde bocht”.
Sint-Jozefscollege, 3de Latijn B.

Dit is een klassiek misdaderverhaal waarvan het einde misschien wat sterker kon zijn; het is goed geschreven, met korte, snedige zinnen. De spanning in het verhaal is goed opgebouwd. Matthijs weet dialogen aan te wenden om de tekst levendig te houden en de spanning op te bouwen. Hij weet ook humor te hanteren. Dat is zeldzaam.

De jury apprecieerde ook de inzendingen van:

StijnVAN EESTER uit Herentals: “Dubbele identiteit”.
Francesco Paviljoen, 3de Handel.

Silke VERWERFT uit Noorderwijk: “De eerste dag”.
Sint-Jozefinstituut.

Stef De Jong uit Grobbendonk.
KTA, 4de Latijn-Wiskunde.

Britt VAN GEEL: “Mijn reis...”.
KTA, 3de Latijn-Wiskunde.

**De voorzitter van de jury,
Guy Tegenbos**